Министарство просвете, науке и технолошког развоја
ДРУШТВО МАТЕМАТИЧАРА СРБИЈЕ

Окружно такмичење из математике
ученика основних школа
25.03.2018.

VIII разред

1. На табли је написано неколико позитивних реалних бројева од којих је сваки једнак једној деветини збира осталих бројева. Колико је бројева написано на табли?

2. Одреди све целе бројеве n за које је број $\frac{2n+1}{3n-1}$ такође цео.

3. Правилна четворострана призма и правилна четворострана пирамида имају једнаке основе, површине и запремине. Ако је површина основе 100cm^2, израчунај висине та два тела.

4. Права која садржи средиште M крака AD трапеза $ABCD$, дели трапез на два дела једнаких површина и сече други крак у тачки N. Израчунај однос $BN : NC$ у зависности од дужина основица $AB = a$, $CD = b$.

5. Да ли се за неки природан број n збир првих n природних бројева може завршавати са 2018?

Сваки задатак се бодује са по 20 бодова.
Израда задатака траје 150 минута.
Решење сваког задатка кратко и јасно образложити.

VIII РАЗРЕД

Признавати сваки тачан поступак који се разликује од кључа.
Бодовање прилагодити конкретном начину решавања.

1. (**МЛ 52/4**) Означимо написане бројеве са $x_1, x_2, ..., x_k$ и са $S = x_1 + x_2 + ... + x_k$ њихов збир. Из услова задатка следи да је $S = x_1 + 9x_1 = 10x_1$ и слично $S = 10x_2, ..., S = 10x_k$ [**10 бодова**]. Дакле, сви написани бројеви су једнаки међу собом (и једнаки су десетини њиховог збира), што значи да их има 10 [**10 бодова**].

2. Како је $\left|\frac{2n+1}{3n-1}\right| < 1$, тј. $-1 < \frac{2n+1}{3n-1} < 1$ за $n \in (-\infty, 0) \cup (2, +\infty)$ [**13 бодова**] и како је $\frac{2n+1}{3n-1} = 0$ за $n = -\frac{1}{2}$, то разломак може бити цео број само за $n \in \{0, 1, 2\}$ [**2 бода**]. Заменом ових вредности у разломку добијамо да су $n = 0$ и $n = 2$ једини цели бројеви за које је вредност разломка цео број [**5 бодова**].

3. Странице квадрата у основама су 10cm. Означимо висину призме са H_1, а висину пирамиде са H_2. Из једнакости основа и запремина следи да је $H_2 = 3H_1$ [**5 бодова**]. Из једнакости површина имамо да је $2 \cdot 100 + 4 \cdot 10 \cdot H_1 = 100 + 2 \cdot 10 \cdot \sqrt{H_2^2 + 25}$, односно $5 + 2H_1 = \sqrt{H_2^2 + 25}$ [**8 бодова**]. Заменом $H_2 = 3H_1$ и решавањем ове једначине добијамо да је $H_1 = 4$cm и $H_2 = 12$cm [**7 бодова**].

4. Троуглови AMN и DMN имају једнаке површине, јер је MN тежишна дуж троугла AND. Како четвороуглови $ABNM$ и $CDMN$ имају једнаке површине, то и троуглови ABN и CDN имају једнаке површине [**7 бодова**]. Нека су E и F подножја нормала из N на AB и CD. Дужи $NE = h_1$ и $NF = h_2$ су висине троуглова ABN и CDN, које одговарају страницама $AB = a$ и $CD = b$, па из једнакости површина следи $a \cdot \frac{h_1}{2} = b \cdot \frac{h_2}{2}$, одакле је $h_1 : h_2 = b : a$ [**7 бодова**]. Талесовом теоремом се добија да је тражени однос $BN : NC = NE : NF = h_1 : h_2 = b : a$ [**6 бодова**].

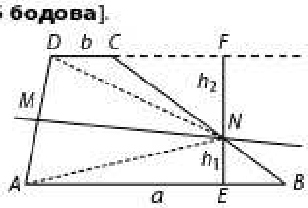

5. Ако се $\frac{n(n+1)}{2}$ завршава са 18, онда се $n(n + 1)$ завршава са 36. Последња цифра 6 производа $n(n + 1)$ може се добити само ако се n завршава са 2 или 7 [**8 бодова**].
Ако је $n = 10x + 2$, онда је $n(n + 1) = (10x + 2)(10x + 3) = 100x^2 + 50x + 6$, па се тај број завршава или са 06 или са 56 [**6 бодова**].
Ако је $n = 10x + 7$, онда је $n(n + 1) = (10x + 7)(10x + 8) = 100x^2 + 150x + 56$, па се тај број завршава или са 56 или са 06 [**6 бодова**].
Производ $n(n + 1)$ се не завршава са 36.